

Research Paper

Urban Designing Based on Factors Affecting Cultural Regeneration with Increase Night-Time Approach (Case Study: Shiraz Erfan Historical Axis)

Ali Karimzadeh*: Department of Architecture & Urban Development, Bey. C., Islamic Azad University, Beyza, Iran

ARTICLE INFO

Received: 2023/12/13
Accepted: 2024/10/31
PP: 112-119

Use your device to scan
and read the article
online

Keywords: Urban regeneration, Cultural regeneration, Night-time, Historical axis of Erfan, Shiraz.

Abstract

Paying attention to urban historical-cultural centers as a symbol of identity, history and culture, and recreating them based on historical-cultural values, is of great importance and plays an important role in improving the quality of life of citizens and spending leisure time. In this regard, the aim of the current research is urban design based on the elements that influence the cultural re-creation and night life of the historical axis of Erfan as one of the most important historical-cultural spaces of Shiraz city. The research method of this research is descriptive-analytical and practical in terms of purpose. The data of this research has been collected through library, field, observation and interview studies. The statistical population of the study was 2400 people, including the residents and businesses of the study area, based on the Morgan table, a sample of 331 people was selected, and the compiled questionnaires were completed in a simple random manner. Data analysis was done through descriptive and inferential statistics using SPSS24 software and using one-sample T-test. The results have shown that safety and security indicators with an average of 3.82, crime with an average of 3.80 and presence and social participation with an average of 3.79 are the most effective indicators in the direction of design in the field of cultural recreation with the approach of promoting night life in They are the historical center of Shiraz mysticism.

Citation: Karimzadeh, A. (2025). Urban Designing Based on Factors Affecting Cultural Regeneration with Increase Night-Time Approach. (Case Study: Shiraz Erfan Historical Axis), *Journal of Research and Urban Planning*, 16(61), 112-119. <https://doi.org/https://doi.org/10.82591/jupm.2026.1169706>

*. **Corresponding author:** Ali Karimzadeh, **Email:** Ali.Karimzadeh@iau.ac.ir

Extended Abstract

Introduction

In contemporary developed nations, cultural regeneration is predominantly achieved through the utilization of historical-cultural values as developmental resources, coupled with a focus on optimizing individuals' leisure time. In the context of our country's urbanization, there exists an underutilization of historical-cultural potentials, particularly in the design and revitalization of urban spaces during nighttime. Surprisingly, over one-third of a city's lifespan—specifically the nighttime hours—remains largely untapped. Given the scarcity of comprehensive domestic empirical studies in the realm of cultural re-creation, nocturnal urban life, and associated design, planning, and management initiatives, this forthcoming research endeavors to scrutinize the historical axis of mysticism in Shiraz—a city renowned for its historical and cultural significance. This research aspires to contribute insights into the cultural regeneration and nocturnal urban space formation by analyzing the historical axis of mysticism in Shiraz. This axis is deemed one of the most crucial historical-cultural urban spaces in the city. The investigation seeks to address existing challenges related to cultural regeneration and nocturnal activities. Factors such as Shiraz's ancient history, rich culture, tourism potential, favorable climate, prevalent lifestyle, and the local population's penchant for nighttime activities have all played pivotal roles in selecting this specific research focus. Objectively, the research aims to elucidate the principles and components that are instrumental in cultural regeneration and the development of urban cultural and nightlife spaces. Such aspects have received considerable attention in developed nations and, to some extent, in developing countries. The cultural significance of Irfan Shiraz, its strategic location at the main entrance of the city, and its proximity to the historical area of Shiraz (district eight), a magnet for both domestic and international visitors, have motivated this inquiry to identify qualitative components that enhance cultural regeneration, particularly during the nocturnal hours, with the overarching goal of enhancing overall quality of life.

Methodology

The upcoming research is classified as "applied research," and the chosen methodology for its execution is the descriptive method, incorporating inferential tests. The results will be systematically presented through analytical and descriptive means, utilizing tables and graphs for enhanced clarity. Theoretical foundations relevant to cultural recreation and nightlife have been drawn from an extensive "library" study, utilizing dissertations, books, and scholarly articles as primary sources. Additionally, the "observation" method has been employed to analyze visual findings. The research methodology has been extensively applied, incorporating the "interview" method to gather information from historical layers, relying on insights from long-term residents along the Irfan axis. In the compilation of questionnaires, authentic texts pertinent to the research topic were referenced. To ensure the validity of both form and content, the questionnaires underwent a rigorous validation process. Three professors and specialists from the urban planning department were engaged to provide their expert opinions on various aspects, including components, the number of questions, content, alignment of questions with options, and correlation of questions with the research objectives. Following thorough review and consideration of their insights, the final questionnaires were prepared, thereby formally confirming their validity. To ascertain the reliability (internal consistency) of the questionnaires, a preliminary trial was conducted among 30 residents of the historical center of Irfan Shiraz in the first stage. The Cronbach's alpha method was employed to calculate the reliability coefficient, ensuring the robustness of the questionnaires.

Results and Discussion

The reliability analysis of the variables reveals acceptable values for the Cronbach's alpha coefficient. In interpreting the reliability coefficient, it is noted that values between 0.0 and 0.25 indicate low coordination of questions, values between 0.25 and 0.5 suggest low coordination, values between 0.5 and 0.75 indicate high coordination, and values between 0.75 and 1 signify very high coordination. Statistical analyses for the upcoming research

involved both descriptive and inferential statistics. The SPSS24 software was employed for statistical tests related to research hypotheses, and the findings were presented through descriptive tables and statistical test outputs. To assess each research variable, the one-sample T-test was utilized, with the null hypothesis (H_0) positing that the population mean (μ) equals 3 on the 5-point Likert spectrum. The assumption test is framed as follows:

H_0 (Null Hypothesis): $\mu = 3$ H_1 (Alternative Hypothesis): $\mu \neq 3$ It is crucial to note that, in the context of the 5-point Likert scale, an average falling within the range of 4 to 5 indicates a very favorable situation, while a range of 1 to 2 suggests an unfavorable scenario. With the collaboration of the esteemed associate of the Islamic Council of Mysticism, a community size of approximately 2400 individuals, encompassing both residents and businesses in the area, was determined. Following the guidelines of Morgan's table, the statistical sample size was set at 331. Questionnaires were administered during the early spring of 2018 in the form of a survey, with residents and businesses participating randomly at various times throughout the day and night.

Conclusion

The statistical data analysis indicates that the social and cultural dimension has a reliable

advantage, so this should be considered as a strong point in the planning, solutions and proposed plan. By expanding the results obtained from the analysis of statistical data, we can have such a spread; The social and cultural dimension in the existing state of the historical axis of mysticism (resulting from questionnaire 1) shows an average number of 3.5114 and in the proposed situation (resulting from questionnaire 2) it shows an average number of 3.8274, which shows the importance of the aforementioned dimension in terms of Statistical population and respondents. The components of safety and security, crime and crime, attendance and social participation, and education, respectively, with average numbers of 3.8298, 3.8024, 3.7933 and 3.4438 in the current situation review show strengths and on the other hand in the situation review Suggested components of crime and crime, safety and security, education, attendance and social participation and quality of life are counted as opportunities with average numbers of 4.2356, 4.0997, 3.6979, 3.6420 and 3.6375 respectively. On the other hand, the components of supervision and authority and quality of life are weak points in the current situation of the historical axis of mysticism with average numbers of 2.9726 and 2.6626 respectively, and also looking at the proposed situation, the component of supervision and authority with an average number of 8369. 2 is considered a threat.

فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی شهری

دوره ۱۶، شماره ۶۱، تابستان ۱۴۰۴
شاپا چاپی: ۵۲۲۹-۲۲۲۸ - شاپا الکترونیکی: ۳۸۴۵-۲۴۷۶
<https://sanad.iau.ir/journal/jupm>

مقاله پژوهشی

طراحی شهری مبتنی بر مولفه‌های بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شبانه (نمونه موردی: محور تاریخی عرفان شیراز)

علی کریم زاده^۱: گروه معماری و شهرسازی، واحد بیضا، دانشگاه آزاد اسلامی، بیضا، ایران

چکیده	اطلاعات مقاله
توجه به مراکز تاریخی-فرهنگی شهری به عنوان نماد هویت، تاریخ و فرهنگ، و بازآفرینی آنها بر اساس ارزش‌های تاریخی-فرهنگی، از اهمیت بالایی برخوردار بوده و نقش مهمی در ارتقای کیفیت زندگی شهروندان و گذراندن اوقات فراغت دارد. در همین راستا هدف پژوهش حاضر، طراحی شهری مبتنی بر مولفه‌های موثر بر بازآفرینی فرهنگی و زندگی شبانه محور تاریخی عرفان به عنوان یکی از مهمترین فضاهای تاریخی-فرهنگی شهر شیراز است. روش تحقیق این پژوهش، توصیفی-تحلیلی و از نظر هدف کاربردی می‌باشد. داده‌های این پژوهش از طریق مطالعات کتابخانه‌ای، میدانی، مشاهده و مصاحبه گردآوری شده است. جامعه آماری پژوهش ۲۴۰۰ نفر متشکل بر ساکنان و کسبه محدوده مطالعاتی بوده است که بر اساس جدول مورگان، نمونه‌ای با حجم ۳۳۱ نفر انتخاب شده است و پرسشنامه‌های تدوین شده بصورت تصادفی ساده تکمیل شده‌اند. تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق آمار توصیفی و استنباطی در بستر نرم افزار SPSS24 و استفاده از آزمون T تک نمونه‌ای انجام شده است. نتایج نشان داده است شاخص‌های ایمنی و امنیت با میانگین ۳/۸۲، جرم و جنایت با میانگین ۳/۸۰ و حضورپذیری و مشارکت اجتماعی با میانگین ۳/۷۹، موثرترین شاخص‌ها در راستای طراحی در زمینه بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شبانه در محور تاریخی عرفان شیراز می‌باشند.	تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۲۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۱۰ شماره صفحات: ۱۱۹-۱۱۲ از دستگاه خود برای اسکن خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید واژه‌های کلیدی: بازآفرینی شهری، بازآفرینی فرهنگی، زندگی شبانه، محور تاریخی عرفان، شیراز

استاد: علی کریم زاده، طراحی شهری مبتنی بر مولفه‌های بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شبانه (نمونه موردی: محور

تاریخی عرفان شیراز) (۱۴۰۴). فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی شهری، ۱۶(۶۱)، ۱۱۹-۱۱۲.

<https://doi.org/https://doi.org/10.82591/jupm.2026.1169706>

^۱ . نویسنده مسئول: علی کریم زاده، پست الکترونیکی: Ali.Karimzadeh@iau.ac.ir

مقدمه

بازآفرینی محیط‌های شهری از رکود اقتصادی، محیطی، اجتماعی و فرهنگی که در اثر زوال و تخریب کالبد فیزیکی به وجود می‌آید، جلوگیری می‌کند (Robert & Sykes, 2000, 140) و در پی ایجاد وضعیتی پایدار در اقتصاد، کالبد، اجتماع و محیط است (Urban Task Force, 1978-1990). بازآفرینی شهری درواقع یک رویکرد جامع، یکپارچه و کل نگر است که سه هدف اقتصاد، برابری و محیط را در برمی‌گیرد (Gibson & Kocabas, 2001, 67). این رویکرد سعی در حفظ و استفاده از ارزش‌های فرهنگی در فضاهای شهری دارد؛ ایجاد مراکز فرهنگی و هنری و گذران اوقات فراغت، ارتقای میراث تاریخی و استفاده از صنعت گردشگری به همراه جذب موسسات دانشگاهی و تحقیقاتی در بسیاری موارد موتور محرک بازآفرینی شهری است. فعالیت‌های چند منظوره باعث سرزندگی و پویایی محیط شهری و شکل‌گیری فضاهای امن خواهد شد (Rabbiosi, 2015, 196). بازآفرینی از طریق بهبود حیات محیطی، اقتصادی و اجتماعی شهر به دست می‌آید و طیف وسیعی از فعالیت‌ها را توصیف می‌کند که زندگی جدیدی به مناطق فرسوده، تاریخی و سکونتگاه‌های غیر رسمی می‌بخشد و بدین لحاظ باعث تجدید حیات ساختمان‌ها، زیرساخت‌ها، تاسیسات شهری و محیط ساخته شده می‌شود و منجر به توسعه مجدد ساختارهایی می‌گردد که پایان عمر مفیدشان فرا رسیده است (Galdini, 2005). امروزه مهم‌ترین وجوه بازآفرینی فرهنگی در کشورهای توسعه یافته، بکارگیری ارزش‌های تاریخی-فرهنگی به عنوان منابعی برای توسعه و توجه به گذراندن اوقات فراغت مردم است. شهرنشینی امروزه کشور ما با کمترین بهره‌وری از پتانسیل‌های تاریخی-فرهنگی، طراحی و بازآفرینی فضاهای شهری در شب هنگام همراه است و بیش از یک سوم زمان زندگی (ساعات شبانه) در شهرها، کاملاً بلااستفاده باقی مانده است. قدمت دیرینه تاریخ، فرهنگ و زمینه گردشگری شهر شیراز و همچنین عواملی چون اقلیم مناسب، سبک زندگی مردم و علاقه وافر مردم شیراز به سپری کردن اوقات فراغت در شب هنگام به همراه پتانسیل‌ها و ارزش‌های تاریخی-فرهنگی محور عرفان شیراز، قرارگیری این محور در ورودی اصلی شهر و همسایگی با منطقه تاریخی شیراز (که با بازدیدکنندگان داخلی و خارجی بسیاری همراه است)، ازجمله دلایل مهم پژوهش حاضر در راستای پرداختن به موضوع طراحی شهری مبتنی بر مولفه‌های موثر بر بازآفرینی فرهنگی و زندگی شبانه در محور مذکور به عنوان یکی از مهمترین فضاهای تاریخی-فرهنگی شهر شیراز و شناسایی شاخص‌های موثر بر بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شبانه است. سوالات پژوهش به شرح ذیل است.

- مولفه‌های موثر بر بازآفرینی فرهنگی در محور تاریخی عرفان شیراز کدامند؟
- مولفه‌های موثر بر بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شبانه در محور تاریخی عرفان شیراز کدامند؟

پیشینه و مبانی نظری تحقیق

بازآفرینی شهری، خلق فضاهای جدید با حفظ ویژگی‌های اصلی فضای قدیم است (Tarfdar, 2013: 34) و اصلی‌ترین نیروی محرک شکل دهنده به بافت و مراکز تاریخی بشمار می‌آید (Lotfi, 2011: 103). هدف اصلی بازآفرینی فرهنگ مینا شهری حفظ ارزش‌ها و ثروت‌های فرهنگی-بومی در محیط اجتماعی است (Hewitt, 2011, 19). بنابراین احصاء و وارد کردن کیفیت‌های فراگیر به زمینه بافت تاریخی، ماموریت طراحی شهری معطوف به بازآفرینی شهری است (Sholeh et al., 2017: 109). در دو دهه اخیر بخش قابل ملاحظه‌ای از تاریخ مداخلات در بافت‌های فرسوده شهری را بازآفرینی شهری فرهنگ مینا به خود اختصاص داده است (شبان و ایزدی، ۱۳۹۳، ۵۶). فرهنگ جنبه ضروری درک و نیاز جامعه است، زیرا توسعه در بستر فرهنگ شکل می‌گیرد (Lavinia, 2013, 386). اثر فرهنگی در هر کجای یک سرزمین که باشد نیاز به شناسایی، ثبت و احیا دارد، زیرا که حفظ آن کمکی در راستای بازنمایی گذشته برای نسل آینده خواهد بود (Bamanian et al., 2019: 21). بازآفرینی فرهنگی باید متناسب با بافت محلی آن محدوده صورت پذیرد (Cerreta et al., 2018, 11). برنامه‌های بازآفرینی فرهنگ مینا، فرصت‌های جدیدی را برای فعالیتهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی به شرح ذیل ارائه داده‌اند (Fallah Manshadi, 2012: 68).

نمودار ۱- بهره‌گیری از بازآفرینی شهری با توجه به پتانسیل‌های فرهنگی (Fallah Manshadi, 2012: 68 Richards and Palmer, 2010: 74)

روو و باوینتن (۲۰۱۱) با مطالعه‌ای در زمینه "پیچیدگی‌های فرهنگی در اقتصاد شبانه" به این نتیجه رسیده‌اند که مشارکت مردمی و بومی سازی الگوهای فرهنگی در زندگی شبانه می‌تواند موجب تقویت فرهنگ در اقتصاد شبانه گردد. ساندوال و اوسترهااس (۲۰۱۴) به بررسی "تکنیک‌های لایه بندی شده نورپردازی شهری" پرداختند و به این نتیجه دست یافتند که نور لایه بندی شده می‌تواند به عنوان یک اقدام موفقیت آمیز برای بهبود زیبایی محیط و افزایش امنیت و کاهش جرم و بزهکاری می‌شود. زینالی عظیم و همکاران (۱۴۰۲) به ارزیابی بازآفرینی شهری در بافت تاریخی شهر تبریز با رویکرد فرهنگ محور پرداخته‌اند. یافته مطالعه آنها نشان داده است دخالت مستقیم شهروندان در ایجاد رویدادها و فعالیتهای فرهنگی از جمله عوامل مهم هستند که بر بازآفرینی شهری بر مبنای فرهنگ محور تأثیر می‌گذارند. ویژگی "مشارکت اجتماعی" بارگذاری کمتری از سایر عوامل دارد. منابع فرهنگی بیشتر مربوط به تجارب شخصی و احساسات ساکنان هستند، که به احتمال زیاد با ساکنان طنین‌انداز می‌شوند و عمق فرهنگ شهری را منعکس می‌کنند. پیربابایی و بهاء‌لوهوره (۱۴۰۲) در مطالعه‌ای با عنوان بازآفرینی فرهنگ مبنای بافت تاریخی با تأکید بر جذب گردشگران (نمونه موردی: محور خاقانی شهر تبریز) به این نتیجه دست یافته اند که این رویکرد معیارها و اصولی را دارا می‌باشد که با بررسی و مطالعه دقیق این معیارها در واقع می‌توان آن‌ها را با بسیاری از کیفیت های مختلف طراحی شهری (کیفیت‌های محیطی) و محتوایی کارآمد مبتنی بر فرهنگ و هنر، تاریخ و میراث مکان ایجاد می‌شود که حضور این مولفه‌ها نقش مهمی را در باززنده سازی هویت و معنا ایفا می‌کند. ابراهیمی و همکاران (۱۴۰۰) به شناسایی استراتژی‌های بازآفرینی فرهنگ مینا در محدوده‌های تاریخی شهرهای ایران با مورد مطالعاتی محله فیض آباد کرمانشاه پرداخته‌اند. نتایج مطالعه آنها نشان داده است که در محله فیض آباد کرمانشاه چهار استراتژی نقش آفرینی بازیگران محلی، ارتقاء کیفیت محیط شهری، استفاده مجدد از ابنیه بارزش و ساختمان‌های کنار گذاشته شده و توسعه مختلط، در دسته اول اولویت قرار می‌گیرند. بهرامی و همکاران (۱۴۰۱) در مطالعه‌ای به سنجش تأثیر مولفه‌های بازآفرینی فرهنگ مینا بر توسعه پایدار گردشگری در بافت فرسوده تاریخی شهر اصفهان پرداخته‌اند. نتایج نشان داده است که بین بازآفرینی فرهنگ مینا و توسعه پایدار گردشگری همبستگی قوی و رابطه مستقیم وجود دارد و این دو شاخص بر یکدیگر تأثیر گذارند. حبیبی و همکاران (۱۴۰۱) به تدوین چارچوب بازآفرینی بافت‌های تاریخی با رویکرد فرهنگ مینا جهت تحقق بخشی توسعه گردشگری پایدار؛ نمونه موردی: بافت تاریخی ارومیه پرداخته‌اند. نتایج حاصل از پژوهش آنها حاکی از آن است که تأثیرپذیری مولفه‌های بازآفرینی شهری در محدوده مورد مطالعه به ترتیب اولویت عبارت است از: ۱- اجتماع محور، ۲- خلاقیت محور، ۳- طراحی محور. کریم زاده و همکاران (۱۳۹۶) به "تبیین سیاست‌های فرهنگی تأثیر گذار بر بازآفرینی فرهنگ محور" پرداخته و در پی این پژوهش مولفه‌هایی چون کاربری‌های فرهنگی، فعالیت‌های فرهنگی در فضای عمومی شهری، ترکیب فعالیت‌های فرهنگی با طراحی شهر خلاقانه، حفاظت میراث فرهنگی و گردشگری فرهنگی را بعنوان معیارهای کلیدی معرفی نمودند. قدیمی و کرامتی (۱۳۹۶) به بررسی موضوع "زندگی شبانه با تأکید بر تأثیر عوامل فرهنگی بر فضای شهری" پرداختند و به این نتیجه دست یافتند که بنیان اصلی تأثیر گذاری بر تعریف زندگی شبانه در عوامل محوطه‌های فرهنگی (مردم، زمان و خلاقیت)، مولفه‌های کالبد، عملکرد و معنا قرار دارند. خان محمدی و قلعه نوبی (۱۳۹۵) به بررسی "بازآفرینی فرهنگی از طریق توسعه صنایع خلاق و تبیین محله‌های فرهنگی در بافت تاریخی شهر" پرداخته و دریافتند که توسعه صنایع خلاق و فعالیت‌های فرهنگی بطور مستقیم و غیر مستقیم بر شهر تأثیر گذاشته و زمینه رقابت و امکان حضور محله‌های تاریخی را در سطوح بین المللی فراهم می‌آورند. ایزدی و همکاران (۱۳۹۵) به "واکاوی زمینه‌های تحقق پذیر رویکرد بازآفرینی شهری فرهنگ محور" پرداختند و به این نتیجه دست یافتند که چهار عامل اصلی تحقق پژوهش؛ سیاست گذاری‌های فرهنگی، مقتضیات مدیریت مشارکتی، برگزاری رویدادهای فرهنگی و در نهایت بسط فضاهای عمومی شهری هستند.

مواد و روش تحقیق

پژوهش پیش رو به لحاظ روش از نوع توصیفی-تحلیلی و از نظر هدف کاربری می‌باشد. داده‌های پژوهش با مراجعه به منابع معتبر کتابخانه ای و اسنادی، مطالعات میدانی و پرسشنامه گردآوری شده است. جامعه آماری پژوهش ۲۴۰۰ نفر متشکل بر ساکنان و کسبه محدوده مطالعاتی بوده است که بر اساس جدول مورگان، نمونه‌ای با حجم ۳۳۱ نفر انتخاب شده است و پرسشنامه‌های تدوین شده بصورت تصادفی ساده تکمیل شده‌اند. شاخص‌های پژوهش شامل ۶ شاخص کیفیت زندگی، ایمنی و امنیت، جرم و جنایت، آموزش، نظارت و اختیار و حضورپذیری و مشارکت اجتماعی می‌باشد که براساس بررسی‌های انجام شده در دو زمینه نظری بازآفرینی شهری و زندگی شبانه استخراج شده‌اند (شکل ۲). پرسشنامه‌های پژوهش بر اساس شاخص‌های استخراج شده و در قالب طیف لیکرت طراحی شده است. جهت تأیید روایی پرسشنامه‌ها با استفاده از روش صوری پرسشنامه تدوین شده به تأیید ۳ نفر از اساتید و متخصصان گروه شهرسازی قرار گرفته است. برای تعیین پایایی (ثبات درونی) پرسشنامه‌ها، در مرحله اول بصورت آزمایشی بین ۳۰ نفر از ساکنان محور تاریخی عرفان شیراز تکمیل و برای محاسبه ضریب پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید؛ ضریب آلفای کرونباخ در تمامی مولفه‌ها بالاتر از ۰/۷۰۰ به دست آمده است که نشان از اعتبار

بالای ابزار تحقیق دارد. در نهایت پس از جمع‌آوری داده‌های پژوهش جهت تجزیه و تحلیل داده‌های حاصله از آزمون تی تک نمونه‌ای در نرم افزار SPSS استفاده شده است.

شکل ۲- مدل مفهومی شاخص‌های مشترک بازآفرینی فرهنگی و زندگی شایسته

بحث و یافته‌های تحقیق

با توجه به موضوع پژوهش یعنی طراحی شهری مبتنی بر مولفه‌های بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شایسته، ابتدا با استفاده از آزمون پارامتریک تی تک نمونه‌ای به بررسی و ارزیابی وضعیت شاخص‌های بازآفرینی فرهنگ مینا با تاکید بر ارتقای زندگی شایسته در محور تاریخی عرفان شیراز پرداخته شده است و میزان اهمیت شاخص‌ها مشخص شده است (جدول ۱).

جدول ۱- نتایج آزمون t تک نمونه‌ای وضعیت شاخص‌های بازآفرینی فرهنگ مینا با رویکرد زندگی شایسته در محور تاریخی عرفان شیراز

شاخص‌ها	میانگین	آماره آزمون t	درجه آزادی	سطح معنای دارای (Sig)	انحراف از میانگین	میزان اختلاف در سطح اطمینان ۹۵ درصد	
						پایین تر	بالا تر
کیفیت زندگی	۲/۶۶	-۵/۵۵۹	۳۳۰	۰/۰۰۰	-۰/۳۳۷	-۰/۴۵۶	-۰/۲۱۸
ایمنی و امنیت	۳/۸۲	۱۶/۲۷۶	۳۳۰	۰/۰۰۰	۰/۸۲۹	۰/۷۲۹	۰/۹۳۰
جرم و جنایت	۳/۸۰	۱۴/۹۲۰	۳۳۰	۰/۰۰۰	۰/۸۰۲	۱/۱۵۲	۱/۳۱۸
آموزش	۳/۴۴	۶/۹۸۸	۳۳۰	۰/۰۰۰	۰/۴۴۳	۰/۳۱۸	۰/۵۶۸
نظارت و اختیار	۲/۹۷	-۰/۳۷۹	۳۳۰	۰/۷۰۵	-۰/۰۲۷	-۰/۱۶۹	-۰/۱۱۴
حضورپذیری و مشارکت اجتماعی	۳/۷۹	۲۳/۸۶۲	۳۳۰	۰/۰۰۰	۰/۷۹۳	۰/۷۲۷	۰/۸۵۸

(Reference: Research Findings, 2024)

براساس آماره تی به دست آمده در شاخص‌های پژوهش می‌توان گفت ۴ شاخص ایمنی و امنیت، جرم و جنایت، حضورپذیری و مشارکت اجتماعی و آموزش چون مقدار آماره تی آنها از مقدار بحرانی ۱/۹۶ بالاتر می‌باشد، در وضعیت مطلوبی قرار دارند و ۲ شاخص نظارت و اختیار و کیفیت زندگی به دلیل پایین بودن آماره تی آنها از مقدار بحرانی ۱/۹۶ در وضعیت نامطلوبی قرار دارند. همچنین با توجه به میانگین به

دست آمده در شاخص‌ها می‌توان نتیجه گرفت که به ترتیب شاخص‌های ایمنی و امنیت با میانگین ۳/۸۲، جرم و جنایت با میانگین ۳/۸۰ و حضورپذیری و مشارکت اجتماعی با میانگین ۳/۷۹، موثرترین شاخص‌ها در راستای طراحی در زمینه بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شبانه در محور تاریخی عرفان شیراز می‌باشند.

در ادامه با توجه به نتایج به دست آمده حاصل از t تک نمونه‌ای در ارزیابی وضعیت شاخص‌های مشترک بازآفرینی فرهنگی و زندگی شبانه، سه محدوده از طراحی بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شبانه محور تاریخی عرفان شیراز به شرح ذیل ارائه شده است.

شکل ۴- طراحی بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای سطح کیفی زندگی شبانه (موزه پمپ بنزین جهان نما)

شکل ۳- طراحی بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای سطح کیفی زندگی شبانه (موزه تار و پود)

شکل ۵- طراحی بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای سطح کیفی زندگی شبانه (کوشک علی آباد)

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

طراحی شهری مبتنی بر مولفه‌های بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شبانه، می‌تواند به طور چشمگیری کیفیت زندگی شهروندان و پویایی اجتماعی-اقتصادی شهر را بهبود بخشد. این نوع طراحی، با تمرکز بر فضاهای عمومی که برای فعالیت‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی در ساعات شبانه بهینه‌سازی شده‌اند، موجب افزایش تعاملات اجتماعی و تقویت هویت محلی می‌شود. بازآفرینی فرهنگی در طراحی شهری، با ایجاد فضاهایی مانند کافه‌ها، گالری‌های هنری، تئاترهای خیابانی و بازارهای شبانه، محیطی پویا و جذاب برای همه گروه‌های سنی و اجتماعی فراهم می‌کند. افزایش فعالیت‌های شبانه و حضور افراد در فضای عمومی، نه تنها به ارتقای امنیت شهری کمک می‌کند،

بلکه با بهبود زیرساخت‌های نورپردازی و حمل‌ونقل عمومی، احساس راحتی و ایمنی را در بین شهروندان تقویت می‌کند. علاوه بر این، این رویکرد می‌تواند به کاهش نابرابری‌های اجتماعی از طریق فراهم آوردن فرصت‌های برابر برای دسترسی به فعالیت‌های فرهنگی و تفریحی منجر شود. انسجام اجتماعی و همبستگی محلی از دیگر مزایای این نوع طراحی است که با تشویق به مشارکت فعالانه شهروندان در برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی، ارتباطات بین فردی و اعتماد اجتماعی را تقویت می‌کند. در این پژوهش به منظور طراحی شهری مبتنی بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شبانه در محور تاریخی عرفان شیراز ابتدا شاخص‌های موثر بر این نوع از طراحی در محور مذکور مورد شناسایی و ارزیابی قرار گرفتند سپس بر اساس نتایج حاصله سه محدوده از طراحی بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی در این محور ارائه شده است. نتایج نشان داده است از بین شش شاخص مورد بررسی، ۴ شاخص ایمنی و امنیت، جرم و جنایت، حضورپذیری و مشارکت اجتماعی و آموزش در وضعیت مطلوبی قرار دارند و ۲ شاخص نظارت و اختیار و کیفیت زندگی وضعیت نامطلوبی قرار دارند. همچنین نتایج بیانگر این می‌باشد که به ترتیب شاخص‌های ایمنی و امنیت با میانگین ۳/۸۰، جرم و جنایت با میانگین ۳/۸۰ و حضورپذیری و مشارکت اجتماعی با میانگین ۲/۷۹، موثرترین شاخص‌ها در راستای طراحی در زمینه بازآفرینی فرهنگی با رویکرد ارتقای زندگی شبانه در محور تاریخی عرفان شیراز می‌باشند. در ادامه بر اساس نتایج به دست آمده پیشنهادات پژوهش به شرح ذیل ارائه شده است.

- برقراری ارتباط مستقیم با جامعه: ایجاد برنامه‌های محلی که در آن ساکنان بتوانند به راحتی مشکلات و نگرانی‌های خود را با مقامات محلی در میان بگذارند، می‌تواند به بهبود نظارت و افزایش حس اعتماد کمک کند.
- بهبود زیرساخت‌های شهری: تعمیر و نگهداری منظم خیابان‌ها، پیاده‌روها و فضاهای عمومی می‌تواند به افزایش کیفیت زندگی کمک کند.
- ایجاد فضاهای سبز و پارک‌ها: احداث و نگهداری پارک‌ها و فضاهای سبز می‌تواند به بهبود کیفیت هوا، افزایش زیبایی شهر و فراهم آوردن مکان‌هایی برای تفریح و استراحت شهروندان کمک کند.
- افزایش دسترسی به خدمات عمومی: افزایش دسترسی به خدمات بهداشتی، آموزشی و فرهنگی در منطقه می‌تواند به بهبود کیفیت زندگی ساکنان کمک کند.
- ارائه برنامه‌های آموزشی برای شهروندان: برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی در زمینه ایمنی و امنیت برای شهروندان می‌تواند به افزایش آگاهی و توانمندی آن‌ها در مواجهه با خطرات احتمالی کمک کند.
- همکاری با سازمان‌های محلی: همکاری با سازمان‌های غیردولتی و محلی برای ایجاد برنامه‌های امنیتی و ایمنی می‌تواند به تقویت ایمنی و امنیت در منطقه کمک کند.
- ایجاد فضاهای اجتماعی: احداث مراکز فرهنگی و اجتماعی که بتوانند مکانی برای تجمع و فعالیت‌های گروهی باشند، می‌تواند به افزایش مشارکت اجتماعی کمک کند.
- ارائه برنامه‌های تفریحی و فرهنگی: برگزاری جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها و رویدادهای فرهنگی می‌تواند به جذب مردم و افزایش مشارکت اجتماعی کمک کند.
- تشویق به فعالیت‌های داوطلبانه: ایجاد برنامه‌های داوطلبانه که شهروندان را به مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی تشویق می‌کند، می‌تواند به تقویت همبستگی اجتماعی کمک کند.
- ارائه برنامه‌های بازپروری برای مجرمان: ایجاد برنامه‌های بازپروری و حمایتی برای افرادی که مرتکب جرم شده‌اند، می‌تواند به کاهش نرخ تکرار جرم کمک کند.
- فعالیت‌های پیشگیرانه: اجرای برنامه‌های آموزشی و تفریحی برای جوانان به منظور جلوگیری از گرایش به جرم و جنایت می‌تواند مؤثر باشد.
- بهبود روشنایی شهری: نصب و بهبود سیستم‌های روشنایی در معابر و فضاهای عمومی می‌تواند به کاهش جرم و جنایت کمک کند.

ملاحظات اخلاقی:

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی: هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسنده مقاله تامین شد.

تعارض منافع: بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

- Carmona, Matthew, Heath, Tim, Oc, Taner, Tiesdell, Steve (2003), "Public Places, Urban Spaces: The Dimensions of Urban Design", Architectural Press.
- Cerreta, Maria, Daldanise, Gaia, Sposito, Sabrina (2018), "Culture-Led Regeneration for Urban Spaces: Monitoring Complex Values Networks in Action" *Urbani Izziv*, V29, S001, 9-28.
- Hewitt, Andy (2011), "Privatizing the Public: Three Rhetorics of Art's Public Good in 'Third Way' Cultural Policy" *Art & Public Sphere*, Bristol, V1, N1, 19-36.
- Lavinia, Alexe (2013), "Culture and Urban Regeneration: The Role of Culture Investment for Community Development and Organization of Urban Space" *Tourism and Economic Development*, Romania, S5, 386-390.
- Richards, Greg, Palmer, Robert (2010), "Eventful Cities: Cultural Management and Urban Revitalization", Oxford UK, Butterworth Heinemann.
- Rowe, David, Bavinton, Nathaniel (2011), "Tender for the Night: After-Dark Cultural Complexities in the Night-Time Economy", *Journal of Media & Cultural Studies*, V25, N6, 811-825.
- Sandoval, Tomas, Osterhaus, Werner (2014), "Layered Light: Creative Lighting Design Techniques for Urban Environments", Center for Building Performance Research: School of Architecture, Victoria University of Wellington
- Valevicius, Martynas, Levickaite, Rasa (2011), "Lighting of Cultural Heritage as a Tool to Exhibit Historical Architectural Values in the Context of Creative Industries; The case of Ukmerge" *Borderland Studies*, V4, N2, 162-176.
- Yeo, Su Jan, Heng, Chye Kiang (2014), "An (Extra) Ordinary Night Out: Urban Informality, Social Sustainability and the Night-Time Economy" *Urban Studies*, V51, N4, 712-726.
- bahrami, F., Khadem Al-Husseini, A., saberi, H., & Mokhtari Malekabadi, R. (2022). Measuring the Impact of Cultural-Led Regeneration Components on Sustainable Tourism Development in Historical Deteriorate Fabric of Isfahan City. *Geography (Regional Planning)*, 12(46), 419-433. [In Persian]. doi: 10.22034/jgeoq.2022.301964.3269
- Bamanian, M., Ansari, M., Almasifar, N. (2009). Revitalization of the cultural landscape of Takht Sulaiman with an emphasis on the approaches of regeneration and protection of the ICOMOS world heritage. *Urban Management*, No. 26, Tehran, 7-26. [In Persian]
- Brands, Jelle, Schwanen, Tim, Van Aalst, Irina (2015), "Fear of Crime and Affective Ambiguities in the Night-Time Economy" *Urban Studies*, V52, N3, 439-455.
- Dasir, Z. (2013). Recognizing the role of urban development stimulating projects in urban regeneration of historical context; Case example: Hasht region of Shiraz. Master's thesis, Faculty of Art and Architecture, Shiraz. [In Persian]
- Ebrahimi Ghorbani, F., Ranjbar, E., & Andalib, A. (2021). Identifying Culture-led Regeneration Strategies in Historical Districts of Iranian Cities: The Case of Feizabad Neighborhood of Kermanshah. *The Monthly Scientific Journal of Bagh-e Nazar*, 18(96), 105-120. [In Persian]. doi: 10.22034/bagh.2020.226057.4511
- Falah Manshadi, A. (2012). Re-creation of urban spaces with an event-oriented approach in order to strengthen vitality and improve the quality of livability; Case example: North-South axis of Shiraz (Quran gate to Shahcheragh). Master's thesis, Faculty of Art and Architecture, Shiraz. [In Persian]
- Galdini, R. (2005). urban regeneration process the case of genova, an example of integrated urban development approach. genova: department of sociology and social science Press. pp. 152.
- Ghadimi, S. D., Karamati, G. (2016). Night life in the metropolis with an emphasis on the impact of cultural factors on the urban space; Case example: Tehran's New Activities Center, Haft Hesar Environmental Studies, No. 41, Tehran, 27-40. [In Persian]
- Gharab, N. (1390). Principles and Basics of Cultural Planning. Tehran: Ministry of Interior Publications, Center for Urban Planning Studies. [In Persian]
- Gibson, M. & Kocabaş, A. (2001) "London: Sustainable Regeneration- hallenge and Response". Paper presented to the Rendez-vous Istanbul: 1. International Urban Design Meeting, Mimar Sinan University, Istanbul, Turkey.
- Habibi, K., Irandoost, K., & Sheikh Ahmadi, A. (2022). A framework for regeneration of historical contexts with culture-led approach to achieve sustainable tourism development (Case study: Urmia historical context). *Journal of Iranian Architecture & Urbanism(JIAU)*, 13(1), 105-123. [In Persian]. doi: 10.30475/isau.2021.236712.1445
- Izadi, P., Hadiani, Z., Hajinejad, A., Qadri, J. (2015). Analysis of the feasibility of culture-oriented urban regeneration approach; Historical-Cultural Context of Shiraz City. *Geografia*, No. 51, Tehran, 461-482. [In Persian]

- Karimzadeh, A., Shahriari, S. K., Ardeshtiri, M. (2016). Explanation of cultural policies affecting culture-oriented urban regeneration; Emphasizing the business of urban regeneration in Istanbul, Turkey. *City Identity*, No. 29, Tehran, 106-95. [In Persian]
- Khan Mohammadi, M., Ghaleh Navii, M. (2015). Culture-based regeneration through the development of creative industries and the explanation of cultural neighborhoods in the historical contexts of the city. *Restoration and Architecture of Iran*, No. 12, Tehran, 67-85. [In Persian]
- Lotfi, S. (2017). Genealogy of urban regeneration from reconstruction to modernization. Tehran: Azarakhsh Publications. [In Persian]
- Mahmoudi, S. (2013). Urban design with the aim of strengthening night life; Case example: between Shahr-dari Square and Prince Qasim Square. Master's thesis, Faculty of Art and Architecture, Shiraz. [In Persian]
- Nireh Diarian. (2013). The study of urban regeneration strategies with an emphasis on the cultural neighborhood; Case example: Hamedan city's interior texture, Master's thesis, Shiraz Faculty of Art and Architecture. [In Persian]
- Pirbabaei, M. T., & Bahaloo, F. (2023). Culture recreating the historical context with emphasis on attracting tourists (Case Study: Khaghani Street, Tabriz). *Journal of Sustainable Urban & Regional Development Studies (JSURDS)*, 4(2), 52-73. [In Persian].
- Rabbiosi, C. (2015). "Renewing a Historical Legacy: Tourism, Leisure Shopping and Urban Branding in Paris", *Cities*, Vol. 4, No. 1, Pp. 195-203.
- Roberts, P., & Sykes, H. (2000). *Urban Regeneration, Handbook*, London: Sage Publications.
- Sadat Siyadati, F., Karimi Fard, L. (2017). Examining and rereading the continuity of life at night based on the freshness and liveliness of 24-hour urban spaces; Case example: Darband neighborhood of Tehran. *Urban Management*, No. 50, Tehran, 99-123. [In Persian]
- Safdari, S., Pourjafar, M. R., Ranjbar, E. (2013). Creating the basic culture that is the basis for promoting cultural interactions; Case example: historical context of Mashhad city, *Haft Shahr*, No. 47-48, Tehran, 25-39. [In Persian]
- Shabani, A., Izadi, M. S. (2013). A new approach to the regeneration of the creative city. *Naqsh Jahan*, No. 2, Tehran, 63-73. [In Persian]
- Shohaleh, M., Lotfi, S., Kian, F. (2017). The application of the integrated process of urban design in the recreation of the place based on the historical contexts, the revitalization of the spatial continuity of the passage of the black stone of Shiraz. *Urban Management*, No. 52, Tehran, 109-126. [In Persian]
- Sohrabian, G., Guderz, H., Farah. (2014). Explanation of the aesthetic components of the night landscape of the city. *Urban Management*, No. 41, Tehran, 187-204. [In Persian]
- Urban Task Force. (1990). *Toward an Urban Renaissance, A Report of Urban Task Force 1990*, UK.
- Zeynali Azim, A., Babazadeh Oskouei, S., Mehmani, R., Faraji, S., & Rafizadeh, M. (2023). Evaluation of Urban Regeneration in the Historical Context of Tabriz City with a Culture-Oriented Approach. *Sustainable Development of Geographical Environment*, 5(8), 51-69. [In Persian]. doi: 10.48308/sdge.2023.103833